

Haarlem

Gemeente Haarlem

Drs. Joyce Langenacker

wethouder Werk, Economische Zaken, Sociale Zaken (Participatiewet), Wonen,
coördinatie Sociaal Domein

Retouradres: Postbus 511, 2003 PB Haarlem

Aan de leden van de commissie Samenleving

Datum 21 januari 2016
Ons kenmerk 2016/40177
Contactpersoon Koen Rozemeijer
Doorkiesnummer 4907
E-mail krozemeijer@haarlem.nl
Onderwerp Proces beleidsplan schulddienstverlening 2016-2019

Geachte leden,

Met deze brief informeer ik u over het proces omtrent het nieuwe beleidsplan schulddienstverlening 2016-2019.

Tijdens de vergadering van 29 oktober 2015 heeft de raad de moties *schuldhulp zonder drempels en dichte deuren* en *schuldhulp: een deur met een rechtvaardige portier* aangenomen. In deze moties verzoekt u mij enkele elementen in het nieuwe beleidsplan op te nemen.

Daarnaast verzoekt u mij een inventarisatie te doen van de mogelijkheden van *Mesis* en een verkenning (variantenstudie) van de toelatingscriteria/uitsluitingsgronden te doen, waarin zowel de praktische, juridische en financiële implicaties als de maatschappelijke kosten en baten van de verschillende mogelijkheden worden toegelicht.

Met deze brief beantwoord ik de moties *schuldhulp zonder drempels en dichte deuren* en *schuldhulp: een deur met een rechtvaardige portier*. Daarnaast stel ik u op de hoogte van de voortgang en de nieuwe planning van het beleidsplan schulddienstverlening 2016-2019.

Mesis

Ambtenaren van de afdeling schulddienstverlening hebben inmiddels gesproken met de vertegenwoordiger van *Mesis*, de heer dr. Roeland C. van Geuns. *Mesis* is een softwareproduct dat bestaat uit een digitale vragenlijst van 120 vragen die de klant voorafgaand aan de afspraak met de schulddienstverleningsconsulent invult. Het product helpt de professional een objectief beeld van de (situatie van de) hulpvrager te kunnen schetsen. Uitgaande van duizend aanmeldingen per jaar kost *Mesis* het eerste jaar €22.721,99 en vervolgens €16.221,99 per jaar. De omvangrijke digitale vragenlijst moet door de klant zelfstandig worden ingevuld.

Voor de minder digitaal onderlegde Haarlemmer zal dit een uitdaging zijn. De gemeente Haarlem werkt momenteel al met een aanmeldingsproces waarbij er voorafgaand aan de afspraak informatie over de situatie van de klant wordt ingewonnen. Uit de verkenning is gebleken dat de toegevoegde waarde van *Mesis* voornamelijk aan de kant van de professional zit en geen directe bijdrage levert aan betere dienstverlening aan de klant. Daarom kies ik er niet voor om dit instrument in te zetten in het aanmeldingsproces voor schulddienstverlening.

Variantenstudie

Voor het uitvoeren van de verkenning (variantenstudie) van de toelatingscriteria/ uitsluitingsgronden is een uitvraag gedaan bij deskundige partijen. Hieruit is een planning en offerte van LPBL en Andersson Elffers Felix naar voren gekomen. Zij kunnen gezamenlijk de variantenstudie in drie maanden uitvoeren. Het onderzoek bestaat uit vijf fasen en volgt de lijn van de handreiking voor MKBA's in het Sociaal Domein, gepubliceerd door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.¹ Deze studie kost €38.080,- en duurt enkele maanden. Inmiddels heb ik een gesprek gehad met de initiatiefnemers van de motie. Zij geven aan het niet nodig te vinden financieel zoveel in het variantenonderzoek te investeren en hebben ons gevraagd hier intern een oplossing voor te vinden. In het nieuwe beleidsplan gaan we in op wat wettelijk van ons wordt gevraagd en waar Haarlem in de uitvoering van de wet voor kiest. Aan deze keuzes liggen overwegingen ten grondslag. Deze overwegingen worden samen met de mogelijke gevolgen (juridisch, financieel, maatschappelijk) in het beleidsplan toegelicht. Bij het maken van keuzes maakt de gemeente Haarlem gebruik van ervaringen die andere gemeenten hebben met schulddienstverlening.

Planning

Voor de planning betekent dit dat we het nieuwe beleidsplan schulddienstverlening alsnog versneld kunnen aanbieden. Door de variantenstudie niet uit te besteden kan het ambtelijk concept in het eerste kwartaal worden afgerond. Vervolgens hebben de Participatieraad en de Adviesraad Sociaal Domein Zandvoort zes weken om tot een advies te komen over het plan. Ik verwacht het beleidsplan in de loop van het tweede kwartaal aan u voor te kunnen leggen.

Ontwikkelingen binnen SDV

Het uitstel van het nieuwe beleidsplan schulddienstverlening 2016-2019 houdt in dat *Op eigen benen*, het vigerende beleidsplan schulddienstverlening (2012/81280), van kracht blijft. Dit betekent echter niet dat de doorontwikkeling van de gemeentelijke schulddienstverlening stil heeft gestaan sinds het vaststellen van het vorige beleidsplan. Inmiddels zijn er acht Sociaal Wijkteams actief in Haarlem waarin consulenten schulddienstverlening een bijdrage leveren aan de kennis en tijdige signalering van (dreigende) schuldproblematiek. In de Publiekshal kunnen mensen terecht wanneer zij problemen hebben met het online melden van hun schuldsituatie.

¹ *Werken aan maatschappelijk rendement, een handreiking voor opdrachtgevers van MKBA's in het sociale domein*, V. Larsen en L. de Boer i.o.v. Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Den Haag, 2011.

Haarlem

3

Daarnaast is gestart met een pilot *Goede Gieren*, een innovatieve manier om schuldenaren bij te staan in het oplossen van hun schuldsituatie waar belemmerende factoren spelen die een regulier schuldtraject bemoeilijken. De pilot wordt gedraaid met twintig Haarlemmers, aangedragen door de Sociaal Wijkteams en de consulenten schulddienstverlening. Wat betreft jongeren blijft de gemeente ook op zoek naar methoden om schuldproblematiek effectief te voorkomen en te bestrijden. Jongvolwassenen komen inmiddels bijvoorbeeld ook in aanmerking voor een betalingsregeling en de mogelijkheden voor budgetbeheer voor jongeren wordt onderzocht. Deze en andere ontwikkelingen worden opgenomen in het nieuwe beleidsplan schulddienstverlening. Met onze huidige werkwijze is 70% van de gestarte trajecten succesvol. Dit komt overeen met het landelijk beeld.

Toegang tot schulddienstverlening

Haarlem hanteert geen algemene uitsluitingsgronden voor toegang tot schulddienstverlening. Er wordt naar de individuele omstandigheden van de klant gekeken, zodat een passende oplossing/ondersteuning bij financiële problemen geboden kan worden. Op dit moment wordt een nieuwe werkwijze ontwikkeld, waarbij de klant na digitale aanmelding direct een persoonlijk gesprek krijgt met een consulent van de afdeling schulddienstverlening. Het doel van dit gesprek is de hulpvraag vaststellen, informatie verschaffen over het mogelijke vervolg en zicht bieden op de doorlooptijden. Door deze werkwijze worden ook de vermeende wachttijden en mogelijke uitval geminimaliseerd.

De toegang tot de intake gebeurt op verschillende manieren en door verschillende professionals. Voor de klanten die zelfstandig (of met behulp van familie, kennissen etc.) hun dossier compleet kunnen maken, is er een mogelijkheid om het dossier direct bij de gemeente aan te leveren. De meeste klanten krijgen bij Humanitas hulp bij het compleet maken van hun dossiers. Zonder deze hulp zullen veel klanten uitvallen omdat zij niet in staat zijn een werkbaar dossier te vormen voor het intakegesprek. De dossiers van de bijzondere doelgroepen worden uitsluitend aangeleverd door begeleiders, beschermingsbewindvoerders en andere professionals. Wanneer Haarlemmers niet door de intake komen betekent dit niet dat zij geen hulp krijgen. In dit geval zorgt de gemeente voor advies op maat, verwijzing naar andere hulpverleningsinstanties of het aanbieden van een cursus of andere handvatten.

Met deze brief heb ik de moties *schuldhulp zonder drempels en dichte deuren* en *schuldhulp: een deur met een rechtvaardige portier* beantwoord. Op basis van de inventarisatie van de mogelijkheden van *Mesis* ben ik tot de conclusie gekomen dat de voordelen niet opwegen tegen de kosten en extra moeite voor de klant. Ontwikkelingen in het beleid die ik in deze brief met u heb gedeeld worden ook opgenomen in het nieuwe beleidsplan.

Ik hoop u zo voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Drs. Joyce Langenacker